

1.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A' HERCEGALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Aprilisnek 16-ik napján 1799-ik
esztendőben.*

Német Ország.

Vége van a' Rastadti Congressusnak, a' melly a' Campo - Formiói békeség után mingyárt el kezdődött, 's 17. hólnapokig tartott. Minekutánna Ő Cs. Kir. Felsége azon békeséget munkálodó Congressusnak praëliminaris czikkelyeit el törölte volna, az ottan eddig vólt meg hatalmazott Cs. ministert Gr. Metternichet is vissza hivta. — Ez a' Cs. végzés Aprilisnek 4-ikén hirdettetett ki a' Regensburgi Imperialis Diétának rendkívül való gyűllésében. Előszámlaltatnak ezen Császári decretumban azok a' fontos okok, a' mellyek Ő Felségét ezen lépéstételre inditották, ugymint: 1) A' Rénus jobb partyára, a' Campo - Formiói békes-

Izándékát, és tselekedeteit, nem nézheti hogy illy tsufosan bánnyon egy szabad, és magában fenn álló roppant Birodalommal, kéntelen Ő Csász. Felsege Isten's emberek által nékie adatott hatalommal élni, és a' végső veszedelem sirja szélihez közelített Birodalmat a' fel fuvalkodott Fr. Respublika nyomorgató hatalma alól fel szabadítani igyekezni s. a. t.

Fichte Jénai Prófessor dolgában ki adott értelme a' Berlini Consistoriumnak már meg küldött *Drezdába*, melly a' midön a' Fels. Prussziai Király eleibe tétetődött volna, az arra adatott kabinetbeli irásban, a' többek közt így nyilatkozatta ki magát ő Felsege: *Az Isten létele, ugymond, olly erőssen bé van az ember lelkébe metzelve, hogy azok, a' kik az ellen valamit irni méreszlenek, meg útalasnál egyebet nem érdemlenek.*

Hadi Történetek.

A' Fels. Cs. K. udvari hadi Cancellaria által *Aprilis 11-iken* ki adatott Jelentésben, azok a' Cs. K. Stabalis és fő tisztek számláltatnak elő, a' kik a' *Martius 26-ikán* történt *Verónai* és *Legnagogi* tsatákban vagy meg hóltak, vagy sebbe és fog-ságba estek.

1) A' *Verónai* csatában 1. Fő Strázsamester, 3. Kapitány, 4 Fő hadnagy, 3 Al-Hadnagy és 1. Zászlótartó hólt meg. Ezek közt kettő völt a' *Jellachich* Magy. gyalog Regementjéből, ugymint *Delalanes* Kapitány, és *Diewald* Fő Hadnagy.

A' sebbe esett tiszteknek száma 96-ra ment, a' kik közt 3. Generális, 1 Oberster, 1 Obristlajtinánt, 5 Fő Strázsamester, 31 Kapitány, 16 Fő Hadnagy 17 Al-Hadnagy, 22 Zászlótartó vóltanak. A' Generálisok ezek: *B. Liptay*, *Minkvitz*, és *Keim*. — A' sebbe esett Magyar Regementbeli és Magy. tisztek ezek vóltanak: *Bechard* Fő Strázsamester, *Pothornyai*, *Posoni*, és *B. Andrásy* Kapitányok, *Titius* Fő Hadnagy, *Knorr* Al Hadnagy, *Rühse*, *Valet*,

Homoky és Ottlik Zászlóartók a' Gyulay Regementjéből; *Wukassovich*, és *Malmberg* Fő Strázsamesterek, *Gömöry*, *B. Hahn* és *Fekete* Kapitányok, *Haas* Fő Hadnagy, *Wieser*, *Tauber*, és *Wukassovich* Zászlóartók a' *Jelachich* R.ből; *Hegyi* Kapitány, *Hegyi* Fő-Hadnagy, *Sámoli* A. Hadn. és *Csupor* Zászlóartó a' 48-ik Magy. gyalog Regementből. — *Pothornyai* és *Kormos* Kapitányok, *Dobay* Fő Hadnagy, és *Illésy* A. Hadnagy az 5-ik Huszár Regementből.

Fogságba estek 1 Fő Strázsamester, 10 Kapitány, 10 Fő Hadnagy, 9 Al-Hadnagy, 8 Zászlóartó, és 1 Regement Adjutáns. Ezek közül valók: *Kóczy* F. Hadnagy a' Gyulay Rgből; *Jovich*, *Mar* és *Szentivanyi* Kapitányok, *Lallosz* és *Knall* F. Hadnagyok, *Nagy*, *Pistori*, és *Kölbel* A. Hadnagyok; *Szever*, *Gillig*, *Grünwald* és *Klein* Zászlóartók a' *Jellachich* Rgből. — *Szentiványi* Kapitány, *Walter* F. Hadnagy, *Nagy* A. Hadnagy, *Podolsky* Zászlóartó, és *Hans* Regiment Adjutans, a' 48-ik gyalog Magy. Rgből.

2. A' *Legnagosi* csatában 1 Obristlajtinánt, és 3 Fő Hadnagy holt meg; 9 Kapitány, 8 Fő Hadnagy, 6 Al Hadn., és 2 Zászlóartó sebesített meg; 1 A. Hadnagnál több nem esett fogságba. — A' *hóltak* közül valók: *Kajdáczy* és *Schmegner* Fő Hadnagyok, a' *Wurmser* volt huszár Rgből. — A' sebbe estek közt vagynak: *Lehóczky* József a' Gyulay Rgből; *Ertl* Kapitány, és *Ráthonyi* F. Hadnagy a' *Wartenslebenéből*; *Bukovics* Kapitány *Kmosko* F. Hadnagy, és *Jeszenszky* A. Hadnagy a' *Wurmser* huszár regementjéből.

Azoknak a' Cs. és Kir. Stabalis és Fő Tiszteknek neveiket is közli a' Cs. K. udvari Hadi Cancellaria 13-ik Aprilisi Jelentesében a' *Publicummal*, a' kik a' Svéviai kerületben, *Martius* 24, 25 és 26-ik napjain történt csatákban el hullottak,

sebet kaptak, fogságba estek, és el teveledtek. — A' hóltak közt 1. Generalis, 1. Obester, 1. Obrist-lajtinánt, 4 Kapitány, 4 F. Hadnagy, 1. Al Hadnagy, 5 Zászlótartó, és 1. Regiment Adjutans voltak. — Sebbe 1 Obester, 1. Obristlajtinant, 4 Fő Strázsamester, 18 Kapitány, 23. F. Hadnagy, 13 A. Hadnagy, 9 Zászlótartó esett. — Ezek közül valók Major *Mohr* a' Vécsey H. Regből; Major *Mara*, A. Hadn. *Quitovszki* a' Mészároséből; Kap. *Paap*, F. Hadn. *Szentiványi* és *Motsáry*, A. Hadnagy *Paulini* a' Császár Husz. Rgből; A. Hadn. *Kovács* a' Meerfeld Uhlanus Rből; Kap. *Arady* az 1. Oláh R.ből. — Fogságba 1 Obristlajtinánt, 3 Fő Strázsamester, 11. Kapitány, 19 Fő Hadnagy, 18. A. Hadnagy, 17. Zászlótartó, és 1. Cs. Kadet estek. Ezek közt vagynak A. Hadn. *Matyasovszki* a' Császár Husz. Rből; Fő Strázsamester *Csukás*, F. Hadnagy B. *Miske*, A. Hadn. *Csepy Lajos*, *Csepy Ignác*, *Wallovics József*, *Wallovics Sámuel*, és *Bogdanovich* a' Benyovszky Rből.

A' *Károly Kir.* Fő herczegtől érkezett ujabbi 5. és 7-ik *Aprilisi* Jelentések szerént, ismét szerentséssen tsátázott a' Cs. K. Rénusi ármádia az ellenség ellen *Freudenstadt*, *Hornberg* és *Neustadt* környékein, a' hol tudniillik, az *Osterachi* véres ütközet után *Jourdán* fő vezér maga ármadiáját letelepítette, és a' *Neckar* vizeig ki küldvén külső tábori őrállóit, onnan a' miéinket vissza nyomta. — Ő Kir. Herczegsége, Gr. *Nauendorf* F. M. Lajtinánt avantgardáját egynehány batallionnal megerősítvén, ellene küldötte, a' ki is, *Meerfeld*, Gr. *Gyulay* és *Klingling* Generálisok hathatos együtt munkalodások által, minden oldalról meg támadta, 's vissza verte az ellenséget, a' melly alkalmatossággal ismét 10k Francziát fogtak el, és egynehány munitios szekeret nyertek győzedelmes seregeink. — Gen. *Kienmeyer*, egéiz *Schafhausenig*

nyomta a' *Neustadti* környéken tanyázott Fr. sereg osztiályt, és már most ő maga is azon város előtt telepedett le.

Aprilis 7-ikén oda hagyván az ellenség *Freudenstadtot*, és a' *Kniebisi* positióját, *Kéhlig* vonta magát vissza: oda mentek az *Offenburg* környékén állott Fr. Colonnék is. — A' *Freyburg* mellett tanyázottak O *Breysach* mellett a' Rénuson által költöztvén, el bontották az ott tsinált hajó hidat magok után. — Könnyü lovasaink mindenütt nyomokba üzték őket, és mindenütt el foglalták a' Rénus környékén vólt tanyáikat.

A' Tyrolisi Cs. K. ármadiának Commandirozója Gr. *Bellegarde* F. M. L. *Aprilis 4-ikén*, reggeli 5 órakor, a' *Tauffers* és *St. Mária* környéken letelepedett, és a' magát jó bé sántzolt ellenséget, Szerentsessen ugyan, de hosszas vele való tsatazása után el üzte onnan, és ha a' hatá megé küldett egynehány Companiák, a' *Münsteri* helység-nél lévő havas hegyeken utat találhattak volna, mindegy lábíg el fogták volna az ott lévő Franziákat. De így is sokakat le öldöltek, meg sebesítettek, 's el fogtak közülök, és 3 ágyút, 14. muni-tió's szekeret, 's 1000 fegyvert nyertek, e' mellett több annakelőtte Fr. fogságba esett Cs. K. tiszteket, és 50 embert szabadítottak ki kezek közül. — Mivel igen vakmerőképen viselte, 's vedelmezte magát az ellenség, részünkről is nem kevés vólt a' veszteség, a' mellyről bővibb tudositást igr Gr. *Bellegarde* F. M. L.

Az ezen csatában jelen vólt Cs. K. seregeket és tiszteket nagyon magasztalja a' nevezett Generalis. Az elsőbkek közül, az *Eszterhazi Antal* vacans Regementjét, az *Erdödy* Huszárokat, *Clerfait* vacans Regementjének egy batallionját, és a' *le Loup* vadász seregét is emliti, a' mellyek rendkívül való buzgoságot mutattak az ellenség ellen való tsatazásban. — Az *utolsobbak*, t. i. hadi tisztek közzül, Gr. *Haddick* F. M. Lajtinántot, és Gr. *Bellegard* Gen. Majort nevenként nevezi. Az elsőbb

még azután is, midőn egy kevés Contusiot kapott volna a' lábán, a' tsata piaczon maradt, és valameddig az ellenség, hátra nem veretett, el nem távozott onnan. Ditsirettel emlékezik az Erdödy Husz. Regimentjéből való Rokovszky lovas Kapitányról is, 's azt írja felőle, hogy ennek kell az eleinte Francziáknak kedvezett hadi szerentsének hozzánk való fordulását köszönni. —

A' több tisztekről, tsak annyiban teszen emlékezetet, hogy ó róllok is illendő jelentést fog Gr. Haddik vele közleni, és azt Gr. Bellegarde F. M. L. is meg fogja a' Cs. K. udvari hadi Cancelláriának küldeni.

*

Az *Ets*, vagy *Adige* folyó viz mellett, nevezetesen *Magnan* környékén, *Aprilis 5-ikén* történt tsata után következett napon mind *Isolla della Scalat*, mind *Villa-Francat* (mind a' kettő a' Veronai tartományban fekszik) oda hagyta az ellenség, és utóljáró seregével egyetemben *Roverbella* mellett állapodott meg; hanem *Aprilis 7-ikén* a' *Mincio* folyó vizen is által költözött, *Goitóban* számos katona őrizetet hagyott, arriergardájának hátralévő részével pedig *la Volta* felé fordult, a' mellyből azt lehetett észre venni, hogy vagy a' *Peschiera* várban lévő katona őrizetet akarja öregbiteni vagy elegendő eleséget igyekeznek oda béküldeni.

Mindezek arra határozták meg *Kray* F. M. L. hogy Gr. *Hohenzollern* Gen. Májort avantgardával *Villa-Francaig* előbre küldje, Gr. *St. Julien* Generalt pedig egynéhány batallion gyalogsággal, vadászokkal, és lovas tsuportokkal a' *Mincio* vizen lévő hidnak védelmezésére küldje; ellenben a' *Frölich* és *Mercandin* F. M. Lajtinantok seregosztályaikat *Isolla della Scala* háta megett hagyja. — Itten mintegy 200 Cs. Kir. de töbnire Francia sebbe esteket, és *Pigeon* Fr. Generalist utól érték vitezeink. Ez a' nevezett Fr. General *Aprilis 7-ikét* követett éjjel kapott sebében meg is holt.

Az ezen tudósítással ide Bécsbe küldetett Kurirnak el indulásakor már 2500 emberre ment a fogságunkba esett Francziáknak a' száma, a' kik közt 130 Stabalis és Fő tisztek találtak. Az ezen ütközetben szenvedett vesztesége az ellenségnek 8000-re tétetődik: e' mellett 16 ágyút és 48 munitiós szekeret nyertünk. Az *Isola della Scalla* mellett esett tsatában el fogattatott, de tiszti parolájokra szabadon botsáttatott, 's vissza jött tiszteink azt beszéllették, hogy olly nagy zürzavar volt a' futó Fr. ármadiánál, hogy az önnön Generalisaiknak bagazsai, és még azok a' helységek is, a' mellyeken által mentek a' meg félemlert ellenség, fel prédáltattak,

Franzia Respublika.

A' Rénusi ármadiának comandóját, Aprilis 3-ikán le tette *Jourdan* fő vezér változó egeségemiat, mellyet a' Károly fő herczeg által *Martius* 25 és 26 ik napjain Francziáknak adott gazdag vendégtség okozott nékie. Helyette kit fog a' Directorium fő vezérnek ki nevezni, bizonytalan. Né mellyek *Massena*, mások *Moreau*, ismét mások *St. Cyr* Generálisokat nevezik. Valóbnak lenni latzik, hogy *Joubert* General küldetik azon ármadiához, a' ki Párisba hivattatván egynehány napokon conferentiát tar ott a' Directoriummal. — *Moreau* General is Párisba hivatott, a' ki *Kellermann*, *d'Arcon* és *Müller* Generalokkal együtt a' hadi minis-ter mellé adattatott, hogy vele együtt igazgassák az ármadiákat, 's tsináljanak hasznos planumokat, — Gen. *Lefevre* is, a' ki az *Osterachi* ütközetben egy könnyü sebet kapot, Párisba ment. Oda lett érkezése után való napon *Grenier* Generalt *Jourdan* fő vezérhez küldötte a' Directorium, a' ki mi helyt *Strafzburgba* érkezett, leg ottan *Jourdan*hoz küldötte a' magával Párisból hozott irásokat. — *Jourdan* *Houtpoul* Generalt okozza azért, hogy a' *Martius* 25 iken történt tsatában nem segítette az

ármadiát lovassággal illendőképen. E' pedig avval menti magát, hogy ő, a' kormányára bízott kevés lovassággal ellene nem álhatott a' számos Auszriai lovasságnak.

Helvétziai Respublika.

A' Bázeli Cantonnak leg jobb trupjai a' vég határokra marsiroztak, a' több Cantonbelieknek is oda kell menni a' Directorium parantsolatjából. *Martius 30-ik* napján minden Bázeli polgároknak 45 esztendőstől fogva, 60 esztendősig öfzve gyelekezevén, neveik fel irattattak, a' kik hadi lábba állítatván, ők fognak a' városban vigyázni.

Ezen hólnapnak 12-ikét, mint a' mellyen ezen Respublika democratica fundamentumra állítatott, meg inneplették a' Helvétusok a' Directoriumnak előre tett intézetjei szerént, mellyekben meg parantsoltatott a' népnek, hogy azon napot meg előzött este, és annak reggelén is mindenütt meg vonattassanak a' harangok, 's minden vallású lakosok mennyenek bé templomaikba Isten eránt való háladatosságoknak végbe vitelére. — A' két törvénytévő Tanátsnak gyűlléseiben azon innephez alkalmaztatott oratiók tartattak, 's elő számláltattak azon jeles tettek, a' mellyeket az el múlt esztendőben miveltenek a' Helvétus lakosok. — A' haza védelmeztetése végett fel állítatott katonaseregnek ezen alkalmatossággal adta által a' Directorium a' zászlót, a' polgárok laistromokba fel iratott ifjaknak pedig által adódtak azon fegyverek, a' mellyeket a' meg élemedett öregek a' Haza óltarára az előtt le tettek.

A' *Jourdán* ármadiájának szerentsétlen ütközetjei nem kevés szorgalmatosságot, felelmet, és nyughatatlanságot okoztak a' Helv. Directoriumnak, 's ugyan e' miatt kívánnya a' katonaságot a' Respublika határjaira szállítani, e' miatt igyekszik az ifjuságot fegyverbe fel öltöztetni. — A' belső

támadástól is, melly *Sentis* Cantonnak két kerületjeiben, és *St. Gallenben* már magát ki is ütötte és mindenikbe le vágatott a' szabadság fája, nagyon tart, 's tarthat is egy olly Statusban, a' mellyben fegyver tsörgése alatt állittatott fel az új *Constitutio*.

Olasz Ország.

Azt olvassuk a' Florencziai magános levelekből, hogy a' Toskánai Nagy Herczegség eránt régtől fogva szívében forralt gonofzságát is ki találta a' Fr. Directorium, és minekutánna egynéhány millióból álló hadi sattuot vont vólna azon, *Mart. 24-ikén* egynéhány ezer főből álló sereget küldött abba bé *Gothier* Generális vezérlése alatt. — Noha igen egeffégtelen állapotban vagyon Pápa Ö Szentsége: mindazáltal készébb vólt onnan *Pármába* utazni, mint a' Toskánai Herczegségbe bé rukkólt Francziák közt maradni.

A' Nápolyi Fr. ármádiát commandirozó General *Macdonald*, mingyárt oda lett menetele után azzal kivánta a' Nápolyi provisoriai Kormányshéket biztatni, hogy azon Respublikának szabadságát es máltól való nem függését, tellyes tehetségével védelmezni fogja a' Fr. Directorium (bár magát védelmezhesse elegendöképen); de egyfzersmind arra is serkengette, hogy minél előbb lehet számos hadi és hajó seregeket igyekezzen ki állítani (kétség kívül a' Fr. Respublika szolgalatjára) — Egy *Aquinoi* születesü polgár *Battiosi* (a' hol *Caj. Marius* és *Cicero* is születtek) egy szabad sereget fog fel állítani, és azt *Tulliai seregnek* fogja nevezni. — Ennek nagyobb részé már együtt vagyon, és már is a' *Gariglianoi* Osztályban támadt nyughatatlanságnak le tsendesítésére küldetett.

A' *Parthenopei* Respublika által (igy nevezetik a' Nápolyi igen gyenge fundamentumon álló Respublika (Financialis ministerré tétetett Fr. *Commissarius Bassal* polgár helyébe, a' kinek *Párisba*

kellet, vissza menni, *Gennaro* polgárt, vólt Kir. financialis Tanátsost nevezte ki azon hivatalnak viselésére a' Nápolyi Provisoria Kormányfő.

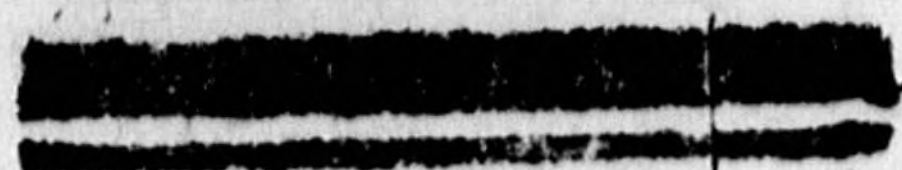
Azokat a' *Nápolyi* 30 'deputatusokat, a' kik olly végből mentek vólt Párisba, hogy a' Fr. Directoriumnak erántok mutatott jó akaratját meg halálják, és azt kérjék, hogy a' Római Respublika a' Nápolyihoz kaptassék; üres válasszal küldötte vissza a' Fr. fő Kormányfő.

A' Római Statusnak nevezetes kikötő helyet *Civita Vecchiát* nem erőszakkal, hanem Capitulatio mellett vették által a' Francziák, mellynek hire Róma várasának, a' melly eddig nagy szükséget látott a' kenyér dolgából, nem kis örömet szerzett. Ezen hirt tudtára adván a' népnek a' Consulok, a' többek közt így szóllottak arról közönseggé tétetett hirdetményekben: A' mi Respublikánkban tamadt insurrectio, *ugymond*, nagy részent el nyomattatott, és azon inség is, a' mellyet mi eddig szenvedtünk, meg szünt, mellyet leg inkább a' *Civita-Vecchiával*, és a' Nápolyi Statusokkal való szabados egyességünknek köszönhetünk.

Egy Martius 5-ikén költ Nápolyi levél e' dolgot foglallya magában: Midön a' múlt szeredán egynéhány Kir. Zászlók, a' mellyek a' Nocerai insurgensektől vétetődtek el, vitettenek vólna oda bé, mingyárt azt hireltették a' *Lazzaronik*, hogy vissza ment oda a' Király, és mingyárt ekként kiáltoztak az útzákon: *Ellyen, Ellyen a' Király!* Egyszer mind el végzették magok közt, hogy reá rohanjanak a' Francziákra, mellyet észre vévén a' provisoria kormányfő, minden vérontás nélkül le tsendelítette a' köztök tamadt zenebonát.

Nagy Britannia.

Irlandiának Angliával leendő öszve szerkesztéséről *Pith* minister által készített planumot, *Martius* 19-ikén a' Felső Parlamentum is helybehagyta 's bé vette. Azonközben még most is egész erő-

vel azon vagynak az Irlandusok, hogy ezen planumot néjabavalóva teheffék, és hogy továbbra is azon állapotban maradjon meg hazájok, a' mellyben vólt ennekelötte; de erre keveset ügyel a' *Londoni* ministerium, a' melly önnön planumjainak eszközésében álhatatos szokott lenni.

Az el múlt 1798-ik esztendőben 2361713 hordó nádméz vitetett Napnyugoti Indiából Angliába bé, mellynek 30-adja 2,070377 font sterlingre ment.

Egy *Lammens* nevezetü kereskedő, a' ki egy kattun fabrikabeli manufacturistat Angliából más Országba igyekezett ki tsalni, 500 font sterlingre, 's esztendeig tartó rabságra szententziáztatott.

A' *Yorki* Tartománynak *Pattrigton* nevü helységében egy olly asszony személy találtatik, a' kinek épen annyi gyermekei vagynak, a' mennyi esztendős ő maga, tudniillik 27. A' mint felöle írják, igen ifjantan ment férjhez, 's minden esztendőben 2 's 3. gyermeket szült e' világra. — Ugyan azon Tartománynak *Hull* nevezetü népes és gazdag kereskedő várasában egy közép idejü asszonynak 30, *Leulcoatesben* egy 48 esztendős asszonynak, és leg ifjabb leányának 18 gyermekei vóltak.

Egynéhány bombardirozó gályatskák, a' melylyek *Minorka* ellen vóltanak ki készítettve, *Alexandria* ellen menni parantsoltattak, a' honnan nem sokára fontos történetekről való újságokat várnak Angliába.

A' *Berlinből* Londonba vissza tért kabinetbéli Kurir *Mason*, azt beszélette esmérőinek, hogy *Grenville Tamás* különös emberséggel fogadtatott legyen *Berlinben*, és hogy szerentséje vólt, egy szép társaságban a' Királlyal együtt ebédleni.

Londonból azt írják, hogy *Tippo Saib* ujobban békességre lépett vólna a' napkeleti Indiai Angliai Kereskedő Társasággal, és hogy azokat a' Francia tiszteket, a' kiket ármadiajának organisatio-

jára *Bonaparte* vezér hozzá küldött, ki botsátotta szolgálatjából.

Spanyol Ország.

De la Pace, avagy *Alcudia* herczeget, a' ki még most is különös kedvességben vagyon a' Kir. udvarnál, Spanyol Országai Admiralissá tette a' Fels. Király (Még eddig esméretlen hivatal vólte ez Spanyol Országban.) — Ugy láttzik, mintha a' Minorkai szigetet vissza venni szándekoza a' Madriti udvar az Anglusoktól. — Hogy nem tsupa üres velekedés légyen ez, más környülállásokból is ugyan, de kiváltképen a' Fr. ministernek Spanyol ministeriummal való conferentiaiból, és a' *Páris's Madritt* közt való kurir futásokból ki tettik. — Azonban az eddig *Kadix* előtt vigyázott Anglus flotta is sok hajókkal szaporodott egynéhány hetektől fogva, és a' mint ide's tova való mozdulásaiból észre venni lehet, ennek is valamely titkos feltétele vagyon.

A' *Madritti* ministerium soha sem iparkodott jobban a' Status adosságának ki irtásában mint most, és az eránt ki neveztetett *Commissio* gyakorla való conferentiat tart a' Fels. Király, és Királyné jelenlétekben, és már a' jövő hólnapban 100 millió Realból álló adosságot akar annak interesselével együtt le fizetni.

Orosz Ország.

Alexandra Pawlowna Nagy herczeg asszony nak *Jósef* Ausztriai fő herczeggel lett öszve mátkasítatását ekként hirdettette ki *I. Pál* Orosz Császár a' maga Birodalmaiban: *Mi I. Pál* s. a. t. adjuk mindeneknek tudtokra, hogy minekutánna a' mi szerelmes leányunk *Alexandra Pawlowna* Nagy herczeg asszony tökéletest kort ért vólna, Isten segedelme által áldást mondottunk az ő *Jósef* Ausztriai fő herczeggel, Magyar Országai Palatinussal, a' Ró-

mai Császárnak 's Magyar és Cseh Országi Királynak kedves ötsével leendő öszve házasulására, és ezen most folyó *Februariusnak 20-dikán* (az ó Kalendárium szerént), a' mi Orosz-Görög orthodoxa Anyaszentegyházunknak bé vett szokása szerént vele öszve mátkasítottuk. Mellyet hiv jobbágyaink tudtokra adunk, tellyes meg gyözödéssel léven az eránt, hogy ők igaz buzgosággal viseltetvén mi erántunk ezen mind minékünk, mind az egész Cs. familiának igen kedves történetet igaz szivből származott örömmel fogják venni. *Költ Sz. Petersburgban Februarius 23 ikán 1799-ben, uralkodásunknak 3-ik esztendejében.*

A' 19-ik *Martiusi* Petersburgi levelek szerént, a' Császár, és Cs. familia jelenlétekben, *Martius 9-ikén* 3 hadakozó hajó, még pedig egyik 130, a' másik és harmadik 66 ágyus botsátattak a' vízbe a' Pétersburgi Admiralitás helyén, még pedig a' következő módon.

Délben, épen 12 órakor Császár Ő Felsége *Sándor* és *Constantin* nagy hercegekkel ló háton, Császárné Ő Felsége, *Helena Pawlowna* nagy herceg asszonnyal, *Jósef* Ausztriai fő herczeggel, és a' *Mecklenburg Sverini* örökös herczeggel egy hintóban, nem különben *Károly* Mecklenburg Sverini herczeg a' maga kísirőivel az Admiralitás épületjébe mentenek. — Ő Felségeknek oda való közelgetések az Admiralitás tornyából trombita hangoságokkal jelentetett ki, a' midön azon Collegiumnak Præsese, Vice Præsese, 's annak minden tagjai Ő Felségek eleibe menvén, azon helyre kísirték Ő Felségeket, a' mellyből a' 130 ágyus hajónak a' vízbe le kellett botsattatni. Mindennek, mind a' más két hajónak előrészei a' rendes helyen vóltának, hátulsó részei pedig tsigákra rakattak. Ő Császari Felsége az első hajóra menvén, az Admiralitás papja Ő Felségének nyújtotta a' sz. kereszttet, és meg hintette a' szentelt vízzel. Annakutánna egy rakás arany és ezüst pénz vittett eleikbe egy ezüst tálban, a' mellyek között

Császár és Császárné ö Felségek egynehányat ki
vévén, azokat a' hajó fenekére le tették. Az
után azon tsónakotska adatott ö Felségeknek ál-
tal, a' mellyre a' hajóknak neveik, és vízbe leen-
dő botsáttatásoknak napja fel vóltak jegyeztetve.
Ekkor mingyárt le is botsáttatott a' hajó. — A'
többi czeremoniát el halgatjuk. — Azoknak az ács
mestereknek, a' kik ezen hajókat le botsátgat-
ták, egyenként egy rubelt ajándékozott ö Császá-
ri Felsége; végtére ki nyilatkoztatván maga meg
elégedését az Admirálisnak, trombita harsogások
közt onnan mind maga, mind a' Császári familia
el mentek.

Magyar Ország.

Pesten 8-a Aprilis 799.

Méltónak itiltem egy érdemes hazám fiáról,
egyszermind régi jó barátomról az egybe kaptsolt
két Nemes Magyar hazám előtt jelentésti tenni, ar-
ról, hogy minekutánna *Pesten* felől a' leg felső
sziget alsó végét, a' honnan *Pest*, és *Buda's* egész
Váczig körül belől lévő látzatványok szembe
tünhető képpen meg szemléltethetnek, Primás Eö
Eminentiaja oly magásra kívánta volna fel emel-
tetni, hogy közép szerü árvizben is ottan magát
mulathassa; Primatialis Ord. Indzsinörje *Vizer Já-
nos* Urra bizta ezen munkát az el mult őszel. Ezen
operatiojában ki mentem hozzá mind jó barátom-
hoz musikával azon munkájának majd már vége
felé, ki is a' mint nékem beszélette, egy olly
más fél öl magasságú, 20 öl szélességű, és 30 öl
hosszúságú töltést emelt fel a' Dunából, melly
20 ezer kéve fasinából, 96 ezer apró karókból, és
36900 mázsa földből állott. Én ugyan törvényes
ember lévén, és a' Hydraulica operatiókhöz nem
sokat értvén, meg vallom, ötet ki nevettem, hogy
az ár viz fátumának építette azon töltést; ellenben
pedig ezen halhatatlan árvizet is úgy ki állotta,
hogy más akarmi jeges árviztül is félteni többé
nem lehet, masoknak nem hittem, hanem az árviz
után magam meg szemléltém, és egészlen úzappal

négy öt lábni magosságra meg öntve lenni talál-
tam ezen ditséretes munkát, hogy az árviz több erős
épületeket le döntvén, ezen töltélt épségben meg
hagyta, sőt meg öntötte, bizonyára egyedül az
operans erős, és jó munkájának lehet tulajdoni-
tani; *Zsomböry György Tisztartó.*

*Egy időben, az egymást követő Sándor és
Jósef napjain, mivel mostanság a' Jászoknak és
Kunoknak nemcsak Birák (Palatinus), hanem fő
Kapitányaik is illy nevezeteken és ezen sorral vál-
toztak, ilyen forma gondolatok fordúltak meg fejem-
ben, midőn Horácz első Könyvének 12. Enekét ol-
vasgatnám.*

* * *

*Clio, ki a' történt dolgokat esméred,
Hangos énekléssel ki nevét ditséred:
Méltó lessz e' arra a' tüzes Attila,
Vagy Arpad' hatalmas szablyája és nyila?
Leel hírével is van a' világ tele,
Ki Konrádot tsak a' kürtel ütötte le.
István, ki el üzvén a' Pogány babonát,
Először viselte a' Magyar Koronát,
Nagy emlekezetre örökké érdemes
Második Andrásal, ki a' Magyar Nemes
Szabadságnak, talám nagy mezőt is hagyott.
Tedd utánna Lajost, ama Nagyot,
És az igaz Mátyást: Mátyást, a' Magyar Vért,
Kinek Battyá is, kár hogy több időt nem ért!
Ha szép a' Hazáért mind halálig vini,
El nem hagylak téged énekemből Zrini
Ó Szigeti Bajnok. Azután Thrésiát
Mondjam e', vagy annak ditső Jósef Fiát,
Nem tudom. Ah hamar el vétetett Attya
Rövid Országidnak, tsókolva sirattya
Músám hamvaidat, Leopold! A' kedves
Sándorért még most is sok Magyar szem nedves:
Kinek üress helyét tsak az bé tölteni
Méltó, a' ki által lehet reményleni,
Hogy a' Jósef névvel bé telik a' csorba,
'S ki pótlódik a' kár, melly esett Sándorba.
*Laczka Ferencz.**